

ESIMESE ASTME KOHTU MÄÄRUS (viies koda)

26. oktoober 2005 *

Kohtuasjas T-124/04,

Jamal Ouariachi, elukoht Rabat (Maroko), esindajad: advokaadid F. Blanmailland ja C. Verbrouck, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: F. Dintilhac ja G. Boudot, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja,

mille esemeks on hagi, millega hageja nõuab talle komisjoni Hartumi (Sudaan) delegatsiooni teenistuja väidetavalt ebaseaduslike tegude tagajärjel väidetavalt tekkinud kahju hüvitamist,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

EUROOPA ÜHENDUSTE ESIMESE ASTME KOHUS (viies koda),

koosseisus: koja esimees M. Vilaras, kohtunikud F. Dehousse ja D. Šváby,

kohtusekretär: E. Coulon,

on andnud käesoleva

määruse

Vaidluse aluseks olevad asjaolud

- 1 Hageja, kellel on Maroko ja Hispaania kodakondsus, ja Prantsuse kodaniku R, kes elasid oma kahe Prantsuse kodanikust lapsega Rabatis (Maroko), abielu lahutati 31. jaanuaril 2000. Lahutamise otsuse kohaselt anti laste hooldusõigus R-le, kuid hagejale jäeti siiski lastega kokkusaamise õigus.

- 2 C on ühenduse ametnik ning ta töötab komisjonis. 8. augustist 2000 kuni 16. maini 2004 oli ta komisjoni Hartumi (Sudaan) delegatsiooni (edaspidi „delegatsioon”) haldusjuht. Delegatsiooni juht ja C ülemus oli M. Kuna asjaolude toimumise ajal olid C ja M ainsad nimetatud delegatsiooni määratud ametnikud, siis oli esimesel õigus teist selle puudumisel eeskätt haldusülesannetes asendada.

- 3 Deleegatsioonis töötamise ajal soovis C kutsuda enda juurde oma uue elukaaslase R-i. Selleks saatis deleegatsioon Sudaani välisministeeriumile 28. mai 2002. aasta kuupäevaga ning M poolt allkirjastatud „standard-verbaalnoodi”, et toetada R taotlust, milles R taotles endale ja oma lastele lühiajalist turistiviisat.

- 4 Sudaani pädevad ametivõimud otsustasid väljastada turistiviisa R-le ja tema kahele lapsele, kes lahkusid seejärel 20. juunil 2002 Maroko territooriumilt ning suundusid Hartumi.

- 5 Kui turistiviisa tähtaeg läbi sai, algatas R menetluse Sudaani elamisloa saamiseks. Ka selle taotluse kohta esitas deleegatsioon Sudaani välisministeeriumile „verbaalnoodi”. Sellele „verbaalnoodile” kirjutas deleegatsiooni juhi puudumise tõttu alla C.

- 6 Sudaani pädevad ametivõimud otsustasid väljastada R-le ja tema kahele lapsele elamisloa.

- 7 2002/2003 kooliaastal käisid hageja ja R kaks last Hartumi prantsuse koolis.

- 8 Rabati apellatsioonikohtu 3. novembri 2003. aasta otsusega võeti R-lt tema laste hooldusõigus ja anti see hagejale.

- 9 Vahepeal olid R ja tema kaks last Sudaani territooriumilt lahkunud, et asuda Belgiasse. 2003/2004 kooliaastal käisid lapsed seejärel Ethes asuvas koolis (Belgia).
- 10 Hageja esitas hagi, mis saabus Esimese Astme Kohtu kantseleisse 25. veebruaril 2004, nõudes talle C väidetavalt ebaseaduslike tegude tagajärjel tema tööülesannete täitmisel delegatsioonis väidetavalt tekkinud kahju hüvitamist (kohtuasi T-82/04: Ouariachi v. komisjon). Pärast hageja hagist loobumist kustutas Esimese Astme Kohtu teise koja esimees 1. aprilli 2004. aasta määrusega kohtuasja T-82/04 Esimese Astme Kohtu registrist.
- 11 Selleks et taastada kontakt oma lastega ning saavutada Rabati apellatsioonikohtu otsuse täitmine, esitas hageja Belgia pädevatele kohtutele mitmeid hagsid. Seetõttu leidis Liège'i apellatsioonikohus (Belgia), oma kahes 6. mail 2004 tehtud otsuses, et lapsed tuleb esialgu hageja juurde Marokosse tagasi saata.

Menetlus ja poolte nõuded

- 12 Neil asjaoludel esitas hageja käesoleva hagi, mis saabus Esimese Astme Kohtu kantseleisse 1. aprillil 2004.
- 13 Komisjon esitas eraldi dokumendiga, mis saabus Esimese Astme Kohtu kantseleisse 18. juunil 2004, vastuvõetamatuse vastuväite Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 114 alusel. Hageja esitas oma märkused selle vastuväite kohta 25. augustil 2004.

14 Oma hagi ja oma märkustes vastuvõetamatuse vastuväite kohta palub hageja Esimese Astme Kohtul:

- kõigepealt määrata vajadusel selliseid menetlustoiminguid, millega saab tõendada „võltsingu” olemasolu, mille C koostas selleks, et saaks lapsed „röövida”, eelkõige:
  - määrata C isiklik kohtusse ilmumine;
  - nõuda delegatsioonilt teavet;
  - nõuda välja dokumendid, mis R esitas Sudaani Vabariigi Rabatis asuvale konsulaadile selleks, et saada viisa endale ja oma lastele;
- tunnistada hagi vastuvõetavaks ja põhjendatuks;
- mõista komisjonilt hageja kasuks välja hüvitis varalise ja mittevaralise kahju eest kokku summas 150 000 eurot;
- mõista kohtukulud välja komisjonilt.

- 15 Komisjon palub oma vastuvõetamatuse vastuväites Esimese Astme Kohtul:
- jätta hagi ilmselge põhjendamatus ja vastuvõetamatuse tõttu rahuldamata või tuvastada, et Esimese Astme Kohus ei ole pädev hagi läbi vaatama;

  - mõista kohtukulud välja hagejalt.

Õiguslik käsitlus

- 16 Kodukorra artikli 111 kohaselt võib kohus juhul, kui hagi on ilmselgelt õiguslikult põhjendamatu, ilma menetlust jätkamata lahendada kohtuasja põhistatud määrusega. Esimese Astme Kohus leiab, et käesolevas asjas piisab kohtutoimiku dokumentidest ning otsustab vastavalt sellele artiklile menetlust mitte jätkata.
- 17 EÜ lepingu artikli 288 teise lõigu kohaselt heastab ühendus lepinguvälise vastutuse korral kõik oma institutsioonide või oma teenistujate poolt ülesannete täitmisel tekitatud kahjud vastavalt liikmesriikide seaduste ühistele üldprintsipiidele.
- 18 Tuleb märkida, et lepinguvälise vastutuse osas näeb asutamisleping ühenduse suhtes ette ühenduse õiguskorra iseseisva reegli, mis sätestab ühtse normi ühenduse institutsioonide või tema teenistujate poolt ülesannete täitmisel tekitatud kahju hüvitamiseks. Asutamisleping tagab selle normi ühetaolise kohaldamise ja ühenduse institutsioonide sõltumatuse, andes selles küsimuses tekkivad vaidlused ühenduse

kohtu pädevusse. EÜ artiklist 288, milles on nimetatud nii ühenduse institutsioonide kui ka teenistujate tekitatud kahju, nähtub, et ühendus vastutab üksnes nende oma teenistujate tegude eest, mis tulenevad otsese sisemise suhte alusel institutsioonidele usaldatud ülesannete vajalikust täitmisest. Arvestades selle õigusnormi spetsiifilist iseloomu, ei oleks seega lubatav laiendada seda tegudele, mis jäävad väljapoole selles nimetatud juhtumeid (Euroopa Kohtu 10. juuli 1969. aasta otsus kohtuasjas 9/69: Sayag, EKL 1969, lk 329, punktid 5-8).

19 Käesoleval juhul on hageja esitanud hagi oma hüvitusnõude toetuseks esimese väitena, et C koostas ja saatis Sudaani välisministeeriumile 28. mail 2002 „standard-verbaalnooti” (vt eespool punkt 3), millele järgnevalt väljastasid Sudaani pädevad ametivõimud R-le ja tema kahele lapsele viisa.

20 Oma märkustes vastuvõetamatuse vastuväite kohta täpsustas hageja siiski, et ta ei sea kahtluse alla eespool mainitud „verbaalnooti”, millele kirjutas alla delegatsiooni juht M, vaid teist „verbaalnooti”, mille delegatsioon saatis Sudaani välisministeeriumile enne Sudaani ametivõimude otsust väljastada R taotlusel talle ja tema kahele lapsele elamisluba (vt eespool punktid 5 ja 6). Kõnealune noot, millele kirjutas delegatsiooni juhi puudumisel alla C, on võltsing, mis võimaldas R-l ja tema lastel asuda ilma hageja nõusolekuta Sudaani elama. C on seega „rahvusvahelisele lapseröövile” kaasaaitaja, pannes toime ebaseadusliku teo, mis võib olla aluseks ühenduse vastutuse tekkimisele.

21 Seda väidet ei saa vastu võtta.

- 22 Selles osas tuleb märkida, nagu muu hulgas väidab ka komisjon, et kõnealune „verbaalnoot” on tavaline praktika, mida järgitakse eelkõige kolmandates riikides, kus esinevad teatud administratiivsed probleemid, ning seda kasutatakse juhtudel, kui nendes riikides töötav komisjoni delegatsiooni teenistuja soovib kutsuda enda juurde oma lähedasi. Võttes arvesse neid asjaolusid, mida hageja ei ole vaidlustanud, ei saa asjaomase „verbaalnoodi” koostamist pidada teoks, mis oleks eespool punktis 18 nimetatud kohtupraktika tähenduses institutsioonidele, käesoleval juhul delegatsioonile, usaldatud ülesannete vajalik täitmine.
- 23 Järelikult ei saa toetada seisukohta, et eelnimetatud „verbaalnooti” allkirjastades täitis C oma ülesandeid EÜ artikli 288 teise lõigu tähenduses.
- 24 Isegi kui see oleks nii, tuleb igal juhul tõdeda, et ilmselgelt puudub otsene põhjuslik seos süüks pandava käitumise ja väidetava kahju vahel.
- 25 Sellega seoses tuleb meenutada, et EÜ artikli 288 teises lõigus nõutud põhjuslik seos eeldab, et ühendusele süüks pandava käitumise ja väidetava kahju vahel on otsene põhjuslik seos, mis tähendab, et kahju on tekkinud vahetult nimetatud käitumise tagajärjel (Euroopa Kohtu 4. oktoobri 1979. aasta otsus liidetud kohtuasjades 64/76 ja 113/76, 167/78 ja 239/78, 27/79, 28/79 ja 45/79: Dumortier frères jt v. nõukogu, EKL 1979, lk 3091, punkt 21, ja 5. märtsi 1996. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-46/93 ja C-48/93: Brasserie du pêcheur ja Factortame, EKL 1996, lk I-1029, punkt 51; Esimese Astme Kohtu 11. juuli 1996. aasta otsus kohtuasjas T-175/94: International Procurement Services v. komisjon, EKL 1996, lk II-729, punkt 55, ja 17. detsembri 2003. aasta otsus kohtuasjas T-146/01: DLD Trading v. nõukogu, EKL 2003, lk II-6005, punkt 72). Hageja ülesanne on tõendada sellise otsese seose olemasolu (Esimese Astme Kohtu 18. septembri 1995. aasta otsus kohtuasjas T-168/94: Blackspur jt v. nõukogu ja komisjon, EKL 1995, lk II-2627, punkt 40).

- 26 Käesoleval juhul võimaldas Sudaani pädevate ametivõimude otsus väljastada R taotlusel talle ja tema lastele elamisloa asuda viimastel Sudaanis elama. Delegatsiooni poolt selleks puhuks Sudaani välisministeeriumile saadetud noodi eesmärk oli üksnes toetada huvitatud isiku taotlust ning kiirendada taotleja haldusjuhtumi menetlemist eelnimetatud praktika raames. Seda ei saa pidada Sudaani pädevatele ametiasutustele antud korralduseks, sest viimastel oli vabadus otsustada elamisloa väljastamise üle vastavalt asjaomastele siseriiklikele eeskirjadele.
- 27 Eeltoodust tuleneb, et hageja ei ole tõendanud otsese põhjusliku seose olemasolu ette heidetud käitumise ja väidetava kahju vahel.
- 28 Oma hagi toetuseks esitab hageja teise väite, et C usurpeeris tema identiteedi pannes koolitunnistustel, nagu neid kasutatakse Hartumi Prantsuse ja Belgia Ethe koolides, kus kaks asjaomast last käisid, vanematele mõeldud lahtrisse oma allkirja R allkirja kõrvale. Samas ei ole C-l mingisugust sugulust lastega ning tal puudub igasugune hageja volitus allkirjastada nimetatud dokumente hageja eest. Seega seati nende tegudega, mis C tegi tahtlikult hageja kahjustamise eesmärgil, kahtluse alla hageja identiteet isana.
- 29 Selles osas piisab märkimisest, et C-le ette heidetud tegudel puudub ilmselgelt igasugune seos tema tööülesannete täitmisega. Need ei saa seega olla aluseks ühenduse vastutuse tekkimisele EÜ artikli 288 teise lõigu tähenduses.

- 30 Üksnes hageja väide selle kohta, et Esimese Astme Kohus peaks käesoleval juhul pidama vastutavaks ühendust kuna C-d on tema immuniteedi tõttu väidetavalt keeruline kohtusse kaevata, ei saa kahtluse alla seada eelnimetatud punktis esitatud järeldust. Vajadusel tuleb hagejal nõuda C-lt immuniteedi äravõtmist.
- 31 Eeltoodust tuleneb, et teine väide tuleb ilmselge põhjendamatusse tõttu tagasi lükata.
- 32 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvesse võttes tuleb hagi ilmselge põhjendamatusse tõttu tervikuna rahuldamata jätta, ilma et oleks vaja otsustada komisjoni esitatud vastuvõetamatusse vastuväite üle või määrata menetlustoiminguid või menetlust korraldavaid meetmeid, mida hageja taotles.

Kohtukulud

- 33 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna kohtuotsus on tehtud hageja kahjuks, mõistetakse kohtukulud vastavalt komisjoni nõudele välja hagejalt.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ESIMESE ASTME KOHUS (viies koda)

määrab:

1. Jätta hagi ilmselge põhjendamatus tõttu rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja hagejalt.

26. oktoobril 2005 Luxembourgis.

Kohtusekretär

E. Coulon

Koja esimees

M. Vilaras